

ADOLFO LUCAS ESTEVE (Dir.)

FERNANDO DE LA PUENTE • MARÍA FERNÁNDEZ • JESÚS GÓMEZ
SANTIAGO GOTOR • CARMEN Mª LÁZARO • ADOLFO LUCAS
JOSEP A. PEDROSA • JOAN-PAU PRAT
GEMMA QUINTANA • PABLO RODRÍGUEZ-PALMERO
RAQUEL SERRABASSA • ELENA TARRAGONA

DRET CIVIL CATALÀ
VOL. IV (2)

DRETS REALS
Drets reals limitats i Registre de la Propietat

2014

BOSCH EDITOR

AUTORS

FERNANDO DE LA PUENTE DE ALFARO

Registrador de la propietat, mercantil i de béns mobles.

Capítols 27 i 29

DRA. MARÍA FERNÁNDEZ ARROJO

Professora de la UIC.

Capítol 19

JESÚS GÓMEZ TABOADA

Notari i professor de la UIC.

Capítol 26

SANTIAGO GOTOR SÁNCHEZ

Notari i professor de la UAO.

Capítols 22 i 25

DRA. CARMEN MARÍA LÁZARO PALAU

Sotsdirectora de Recerca de l'Institut d'Estudis Superiors de la Família i professora de la UIC.

Capítols 15 i 16

DR. ADOLFO LUCAS ESTEVE

Professor de la UAO i Magistrat suplent de l'Audiència Provincial de Barcelona.

Capítol 23

JOSEP A. PEDROSA SANTIAGO

Notari.

Capítol 21

JOAN-PAU PRAT BOTANCH

Advocat.

Capítol 26

GEMMA QUINTANA POZA

Advocada i economista especialitzada en dret tributari.
Addenda

PABLO RODRÍGUEZ-PALMERO SEUMA

Advocat.
Capítol 17

RAQUEL SERRABASSA FERRER

Registradora de la propietat.
Capítols 18, 20 i 28

ELENA TARRAGONA FERNÁNDEZ

Advocada i professora de la UAO.
Capítol 24

ÍNDIX

Llista de mots abreujats	29
PART V	
DRETS REALS DE GAUDIMENT	31
CAPÍTOL 15	
El dret d'usdefruit	33
1. Concepte, caràcters i naturalesa jurídica	34
1.1. Caràcters	34
a) Dret real	34
b) Usar-lo i gaudir-ne	34
c) Béns aliens	35
d) Salvant-ne la forma i la substància	35
e) Fora que les lleis o el títol de constitució estableixin una altra cosa...	35
f) Temporalitat.....	35
g) Valor econòmic.....	36
h) Funció de garantia	36
1.2. Naturalesa jurídica	36
1.3. Distinció de l'usdefruit amb figures afins.....	37
• Arrendament	37
• Fideïcomisos	37
• L'any de viduïtat.....	37
2. Règim jurídic.....	37
a) El títol constitutiu i les seves modificacions	37
b) Supletorietat legal.....	38
c) El costum	38
d) Els principis generals del dret	38
e) El règim transitori.....	38

3. Constitució	39
a) Per negoci jurídic	39
b) Per disposició legal	39
c) Per resolució judicial o laude arbitral.....	40
d) Per usucapió	40
d) Per l'Administració.....	40
4. Subjectes: El nu propietari i l'usufructuari	40
4.1. Titularitat singular.....	41
4.2. Titularitat simultània.....	41
4.3. Titularitat successiva	42
5. Objecte: els béns aliens	43
6. Contingut.....	44
6.1. Drets de l'usufructuari.....	44
1) Possessió	44
2) Gaudi	44
a) Classes de fruits	45
b) Límit del dret de gaudi: el principi <i>salva rerum substantia</i>	46
3) Dret de millora	46
4) Facultat de disposar.....	46
6.2. Obligacions de l'usufructuari.....	47
1) Fer inventari i prestar caució	47
2) Conservar la cosa	47
a) Custodiar	48
b) Administrar	48
c) Assegurar.....	48
3) Respondre per danys.....	49
4) Deure d'informar.....	49
5) Pagar les despeses que genera la cosa usufructuada	49
6.3. Drets del nu propietari.....	50
1) Drets derivats de la condició de propietari	50
2) Drets derivats de l'incompliment dels deures de l'usufructuari.....	50
3) Dret d'adquisició preferent	50
4) Dret de disposició.....	51
5) Introduir «modificacions» en els béns usufructuats.....	51
6) Exigir l'abonament de despeses.....	51
7) Dret a millores.....	52
6.4. Obligacions del nu propietari.....	52
1) Reparacions extraordinàries	52
2) Contribucions especials	52

7. Extinció.....	52
7.1. Causes	52
7.1.1. Causes extintives pròpies de l'usdefruit	52
a) Causes que afecten el subjecte.....	52
b) Causes que afecten l'objecte	53
c) Causes que afecten el dret	53
7.1.2. Altres causes generals extintives dels drets reals	54
7.2. Efectes	55
8. Usdefruits especials.....	55
8.1. Usdefruit amb facultat de disposició	55
8.1.1. Supòsits.....	56
a) Lliure facultat de disposició	56
b) Facultat de disposició condicionada al cas de necessitat	56
c) Facultat de disposició condicionada al consentiment de terceres persones	57
d) Facultat de disposició onerosa	57
e) Facultat de disposició gratuïta.....	57
8.1.2. Efectes de l'exercici de la facultat dispositiva.....	57
1) L'adquirent rep el bé de manera lliure.....	57
2) L'usufructuari rep una contraprestació.....	58
8.2. Usdefruit de boscos i de plantes.....	58
a) Usdefruit de boscos	58
b) Usdefruit d'arbres que no són boscos.....	59
c) Usdefruit de finca d'arbres o arbustos.....	59
d) Mates.....	60
e) Arbres o morts o danyats	60
8.3. Usdefruit de diners i de participacions en fons d'inversió i en altres instruments d'inversió col·lectiva	61
8.3.1. L'usdefruit de diners.....	61
a) Usdefruit garantit	61
b) Usdefruit sense garantia	62
8.3.2. Usdefruit de participació en fons d'inversió	62
a) Tipus de fons	62
b) Posició dels nus propietaris.....	62
1. Titularitat del fons.....	62
2. Dret de reemborsament.....	63
c) Posició de l'usufructuari.....	63
1. Dret a la plusvàlua	63
2. Acció per exigir el pagament	64
3. Dret d'informació.....	64

4. Dret d'opció de l'usufructuari	64
d) Les comissions	64
Bibliografia	64
CAPÍTOL 16	
Els drets d'ús i habitació	67
1. Disposicions comunes als drets d'ús i habitació.....	67
1.1 Règim jurídic	67
1.2. Modalitats	69
1.3. Element personal	69
a) Subjecte gravat amb el dret	69
b) Titular del dret	69
c) Els beneficiaris	70
1.4. Transmissibilitat del dret.....	70
1.5. Durada de dret	71
2. El dret d'ús.....	71
2.1. Facultats de l'usuari	72
2.2. Obligacions de l'usuari	72
2.3. Usos especials	73
2.3.1. Dret d'ús sobre una finca fructífera	73
2.3.2. Dret d'ús sobre un ramat.....	73
2.3.3. Dret d'ús sobre un bosc o una plantació	73
2.3.4. L'ús d'habitatge.....	74
3. El dret d'habitació.....	74
3.1. Diferències entre el dret d'habitació i el dret d'ús que recau sobre habitatge..	75
3.2. Facultats de l'habitacionista	75
3.3. Obligacions de l'habitacionista	76
4. Extinció dels drets d'ús i d'habitatge	76
4.1. Causes extintives específiques dels drets d'ús i habitació	76
4.2. Causes d'extinció del dret d'usdefruit aplicables als drets d'ús i habitació .	76
4.3. Consideració especial de l'extinció del dret d'ús de l'habitatge familiar	77
Bibliografia	77
CAPÍTOL 17	
Les servituds i els drets d'aprofitament parcial	79
I. LES SERVITUDS.....	79
1. Antecedents	79
2. Concepte i característiques del dret de servitud.....	81
3. Classes de servituds. Distinció d'altres categories jurídiques	83

3.1. Classes de servituds	83
3.2. Distinció d'altres figures: limitacions legals de la propietat i immissions .	84
4. Breus observacions sobre la sistemàtica del codi civil de Catalunya	85
5. La constitució de la servitud	86
5.1. Capacitat	87
5.2. Objecte	87
5.3. Títol de constitució	88
a) La servitud de propietari	90
b) La impossibilitat de constitució de la servitud per destinació del pare de família	90
c) La impossibilitat de constituir la servitud per usucapió	92
6. Contingut del dret de servitud	94
7. La servitud de llums i vistes.....	95
8. Les servituds forçoses.....	96
8.1. La servitud de pas.....	98
8.2. La servitud d'accés a una xarxa general	98
8.3. La servitud d'aqüeducte	99
9. La protecció de les servituds.....	99
10. Influència de les modificacions de les finques en les servituds	100
a) Modificacions de la finca dominant	100
b) Alteracions de la finca servent	100
11. Extinció de les servituds	100
II. ELS DRETS D'APROFITAMENT PARCIAL	101
12. Concepte	101
13. Sistemàtica	102
14. Objecte	102
15. Constitució.....	103
16. Contingut.....	103
17. Extinció.....	103
1. La redempció	103
2. Dret d'adquisició preferent.....	104
Bibliografia	104
CAPÍTOL 18	
El dret de superfície	105
1. Marc històric i fonament jurídic.....	105
2. Naturalesa jurídica	106
3. Legislació aplicable	106

4. Concepte i classes	107
4.1. Concepte	107
4.2. Classes	108
5. Constitució del dret de superfície	109
5.1. El constituent	109
5.2. Objecte	109
5.3. Forma.....	109
5.4. Inscripció en el Registre de la Propietat	112
6. Contingut.....	113
7. Extinció.....	116
7.1. Causes	116
7.2. Efectes	117
7.2.1. La liquidació del règim possessori i la reversió de la construcció o plantació	117
7.2.2. Efectes de l'extinció respecte als drets de tercers	118
Bibliografia	118
 CAPÍTOL 19	
Els drets de cens	121
1. Introducció. Antecedents històrics i règim jurídic.....	121
2. Concepte i característiques.....	122
3. Distinció del cens amb figures afins.....	124
a) Censal i violari	124
b) Renda vitalícia	125
c) Hipoteca inversa.....	125
4. Constitució	126
a) Constitució mitjançant contracte d'establiment	126
b) Constitució mitjançant disposició per causa de mort	126
c) Constitució mitjançant usucapió	126
5. El contingut del dret de cens. La pensió	127
5.1. Consideracions generals	127
5.2. La pensió.....	127
5.2.1. Concepte i determinació.....	127
5.2.2. Pagament	128
5.2.3. Responsabilitat del pagament de la pensió i del lluïsmes, si escau .	128
5.2.4. Procediment judicial sumari.....	129
5.2.5. Prohibició del decomís	130
5.2.6. Inexigibilitat de la pensió.....	130

6. Classes de censos.....	131
6.1. Cens emfitèutic	131
6.1.1. Dret de lluíisme	131
6.1.2. Dret de fadiga	132
6.2. El cens vitalici.....	133
7. Extinció del dret de cens.....	134
7.1. Causes generals d'extinció dels drets reals (arts. 532-1 a 532-4 CCCat).	134
7.2. La redempció com a causa d'extinció del cens	135
Bibliografia	136
CAPÍTOL 20	
El dret de vol	137
1. Finalitat	137
2. Concepte i característiques	138
3. Constitució	139
3.1. El constituent	139
3.2. Objecte	140
3.3. Forma.....	140
3.3.1. Escripura pública	140
3.3.2. Contingut mínim de l'escripura pública	140
3.3.3. Contingut addicional admès pel Codi civil.....	142
3.4. Inscripció en el Registre de la Propietat	143
4. Contingut.....	143
5. Extinció.....	144
Bibliografia	146
PART VI	
DRETS REALS D'ADQUISICIÓ PREFERENT	147
CAPÍTOL 21	
Drets d'adquisició preferent	149
1. Origen i concepte	149
1.1. Regulació.....	150
1.2. Classes de dret d'adquisició (dret d'opció, i tempteig i retracte).....	150
2. El dret d'opció	152
2.1. Concepte	152
2.2. Naturalesa i classes.....	153
2.2.1. Diferenciació de l'opció personal i real.....	153

2.2.2. Classes d'opció	155
2.3. Constitució de l'opció.....	156
2.3.1. Elements personals.....	156
2.3.2. Elements formals.....	157
Contingut del títol de constitució.....	157
1. Termini de durada d'aquest dret i del seu exercici.	157
2. La contraprestació per adquirir el bé, els criteris per fixar-la i, si escau, el pacte unilateral de la facultat d'optar	158
3. La prima que s'ha pactat per a la constitució del dret si aquest es constitueix a títol oneros i la forma en què s'haurà de satisfer	159
4. El domicili del concedent de l'opció a l'efecte de les notificacions preceptives	159
5. La manera d'acreditar el pagament del preu o de la contraprestació, en cas de pactar-se un dret d'opció i haver-se pactat l'exercici unilateral	160
2.3.3. Objecte del dret d'opció	161
2.3.4. Efectes.....	162
Transmissibilitat del bé	162
Transmissibilitat de l'opció	162
2.3.4.1. Situació de les parts i de l'objecte concedida l'opció	163
a) Conservació de l'objecte	163
b) Dret d'inspecció.....	164
c) Pèrdua de l'objecte	165
d) Exercici.....	165
3. Drets de tempteig i retracte	167
3.1. Diferència entre tempteig i retracte.....	167
4. El dret de tempteig.....	168
4.1. Durada	168
4.2. Contingut. Situació prèvia a l'exercici.....	169
4.3. Condicions d'exercici i termini.....	169
4.3.1. Transmissions que originen el tempteig	169
4.3.2. Notificacions	170
4.3.3. Termini d'exercici del tempteig.....	171
4.4. Eficàcia del tempteig.....	171
5. Retracte.....	171
5.1. Exercici del retracte	172
5.2. Extinció	173
6. Manifestacions especials dels drets d'adquisició.....	173
6.1. Dret de torneria.....	173

6.1.1. Elements	174
a) Elements objectius	174
b) Elements subjectius	175
c) Elements formals	175
6.1.2. Efectes.....	176
6.2. Retracte de comuners	176
6.2.1. Elements	176
a) Elements personals	176
b) Elements reals.....	177
c) Elements formals	177
6.2.2. Efectes i renúncia	178
6.3. Retracte de confrontants.....	178
6.3.1. Elements	178
a) Elements personals	178
b) Elements reals.....	179
c) Elements formals	180
6.3.2. Limitacions	180
6.4. Retracte de cohereus.....	180
6.5. Dret de fadiga.....	181
6.5.1. Efectes.....	182
6.6. Dret d'adquisició en els drets d'aprofitament parcial	182
6.7. Dret d'adquisició preferent del nu propietari	182
6.8. Drets d'adquisició en lleis especials.....	183
a) Drets de tempteig i retracte continguts en Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Urbanisme.	183
b) Drets d'adquisició en la Llei 18/2007, de 28 de desembre, del Dret a l'Habitatge	184
c) Drets d'adquisició en la Llei 6/98, de 30 de març, Forestal de Catalunya	184
d) Drets d'adquisició en la Llei 1/2008, de 20 de febrer, de contractes de conreu.....	185
7. Preferència entre temptejos i retractes	186
Bibliografia	186

PART VII

ELS DRETS REALS DE GARANTIA.....	187
----------------------------------	-----

CAPÍTOL 22

Els drets reals de garantia	189
1. Necessitat de les garanties	189

2. Origen històric i diferents regulacions	191
3. Determinació de la llei aplicable.....	192
4. Concepte i classes dels drets reals de garantia	192
4.1. Concepte	192
4.2. Classes	193
5. Característiques dels drets reals.....	193
a) Són drets reals veritables i autèntics	193
b) L'accessorietat.....	194
c) Indivisibilitat	194
d) La prohibició del pacte comissori.....	195
e) <i>Ius distrahendi</i>	196
f) Dret preferent al cobrament del crèdit sobre el bé.....	197
6. Les garanties reals a la llei concursal.....	198
7. Altres garanties reals.....	199
Bibliografia	201
CAPÍTOL 23	
El dret de retenció.....	203
1. Concepte.....	203
2. Fonament.....	205
a) El fonament de l'obligació.....	206
b) El fonament de la negativa a retornar el bé	206
c) El fonament de la garantia	207
3. Pressupòsits del dret de retenció.....	207
3.1. Subjectes.....	207
a) El subjecte actiu.....	208
b) El subjecte passiu.....	209
3.2. Objecte	210
3.3. La possible necessitat de l'extinció del títol possessori previ	210
3.4. Les conseqüències derivades de possibles irregularitats en el títol possessori previ.....	211
4. Obligacions que permeten constituir dret de retenció.....	211
a) El rescabament de les despeses necessàries per conservar i gestionar el bé i de les despeses útils, si hi ha dret a reclamar-ne el rescabament (art. 569-4.a CCCat).....	212
b) El rescabament dels danys per raó de la cosa a la persona obligada al lliurament (art. 569-4.b CCCat)	213
c) La retribució de l'activitat acomplerta per a confeccionar o reparar el bé, si prèviament hi ha hagut, en el cas dels mobles, un pressupost escrit	

i acceptat i, en el cas d'immobles, un acord exprés entre les parts i si, en tots els casos, l'activitat s'adequa al pressupost o al pacte (art. 569-4.c CCCat)	213
d) Els interessos de les obligacions que estableixi aquest article, des del moment en què el dret de retenció es notifica de la manera que estableix el Codi (art. 569-4.e CCCat)	213
e) Qualsevol altre deute al qual la Llei atorgui expressament aquesta garantia (art. 569-4.e CCCat)	214
5. Règim jurídic del dret de retenció	214
5.1. Constitució	214
5.2. Oposició judicial	215
5.3. Contingut del dret de retenció	216
5.3.1. Facultats i obligacions del retenidor	216
a) La possessió del bé retingut	216
b) La realització del valor del bé retingut	217
1) Alienació directa	217
2) Subhasta pública notarial	217
5.3.2. Facultats del deutor o del propietari	219
6. La retenció de béns mobles de poc valor	220
7. Extinció del dret de retenció	220
Bibliografia	221
 CAPÍTOL 24	
El dret de penyora	223
1. Antecedents	223
2. Concepte i elements del dret real de penyora	224
2.1. Subjectes	225
2.2. Objecte	225
2.3. Obligació garantida	227
3. Requisits de constitució	228
4. Règim jurídic de la penyora	230
4.1. Penyora sobre una pluralitat de béns	230
4.2. La substitució del bé empenyorat	231
4.3. La indivisibilitat de la penyora	233
4.4. El principi de subrogació real	234
5. L'execució o realització de valor	234
5.1. L'execució extrajudicial de la penyora	235
5.2. L'execució de la penyora de diners	236
5.3. L'execució de la penyora de crèdits	237

5.4. L'execució de la penyora de valors cotitzables.....	238
5.5. Especial referència a l'execució de la penyora en situació concursal.....	238
Bibliografia	239
CAPÍTOL 25	
L'anticresi	241
1. Concepte i característiques.....	241
2. Naturalesa.....	242
3. Constitució	243
3.1. Elements personals	243
3.2. Elements reals	244
3.3. Elements formals	245
4. Contingut.....	246
4.1. Drets del creditor anticrètic	246
4.2. Obligacions del creditor	249
5. El constituent de l'anticresi	250
6. Conclusió	250
Bibliografia	251
CAPÍTOL 26	
La hipoteca	253
1. Introducció: La hipoteca en la legislació espanyola i catalana: l'article 149.1.8º de la Constitució, la Llei Hipotecària i el Codi civil de Catalunya	253
2. Concepte, característiques i raó de ser.....	253
2.1. Concepte	253
2.2. Característiques.....	254
2.2.1. Dret real.....	254
2.2.2. Accessori.....	255
2.2.3. De garantia i de realització de valor: el <i>ius vendendi</i>	256
2.2.4. Que recau sobre béns immobles	257
2.2.5. De necessària inscripció en el registre de la propietat	257
a) Exigència	257
b) El préstec hipotecari no inscrit	258
2.3. Raó última de la hipoteca: la congelació de l'estatus jurídic de la finca	258
2.3.1. La congelació de la situació jurídica de l'immoble	258
3. Classes	261
3.1. Pel seu origen.....	261
3.1.1. Voluntàries	261

3.1.2. Legals.....	261
a) Concepte.....	261
b) Característiques	261
3.1.3. Tàcites	262
3.2. Per la forma de constitució	262
3.3. Per les obligacions o quantitats garantides	263
4. Elements personals: deutor, hipotecant i creditor	264
4.1. Deutor de l'obligació principal	264
4.2. Hipotecant.....	265
4.2.1. Capacitat d'obrar	265
4.2.2. Titularitat de l'objecte o dret sobre el qual es constitueix la hipoteca	266
4.2.3. Poder de disposició sobre l'objecte	266
a) Regla general	266
b) Regles especials.....	267
4.3. Creditor hipotecari	269
4.3.1. Concepte	269
4.3.2. Capacitat.....	270
4.3.3. Les entitats de crèdit.....	270
5. Elements objectius: l'obligació garantida i l'objecte hipotecat.....	270
5.1. L'obligació garantida.....	271
5.1.1. Regles bàsiques	271
a) L'obligació ha de ser econòmicament valorable	271
b) L'obligació pot ser futura o estar subjecta a elements accidentals	272
5.1.2. El principi d'especialitat hipotecària respecte a l'obligació garantida.....	273
5.2. L'objecte hipotecat	274
5.3. Regles especials del Codi civil de Catalunya sobre algunes obligacions garantides i objectes hipotecables	275
5.3.1. Hipoteca en garantia de prestacions compensatòries en forma de pensió (article 569-36).....	275
a) Obligació garantida	275
b) Contingut	276
c) Execució: la subsistència de la hipoteca	277
d) Cancel·lació	278
5.3.2. Hipoteca en garantia d'aliments (article 569-37)	278
5.3.3. Hipoteca en garantia de pensions periòdiques (article 569-38)	278
a) Les rendes periòdiques: el censal i el violari	278
b) Règim jurídic	279

5.3.4. Hipoteca per raó de tutela o administració patrimonial (article 569-39)	282
a) Raó a la que obeeix.....	282
b) Formes de constitució.....	282
5.3.5. Hipoteca en cas de substitució fideïcomissària (article 569-41)....	284
a) Qüestió prèvia: què és una substitució fideïcomissària	284
b) Supòsits	284
5.3.6. Hipoteca en garantia de l'obligació d'urbanitzar (article 569-42)	288
a) Previsió general	288
b) Modalitats	288
c) Clàusula de posposició	288
d) Cancel·lació	289
6. Efectes: l'exercici del <i>ius distrahendi</i>	289
6.1. Procediments d'execució	289
6.2. Eventualitats en la venda judicial	290
6.3. La prohibició del pacte comissorí	290
7. Extinció i cancel·lació	291
7.1. Extinció	291
7.1.1. Extinció de l'obligació principal	291
7.1.2. Extinció de la hipoteca	292
7.2. Cancel·lació	292
7.2.1. Cancel·lació ordinària	292
7.2.2. Cancel·lació judicial	292
7.2.3. Cancel·lació per prescripció de l'acció (més d'un any)	292
7.2.4. Cancel·lació per execució de la hipoteca	293
7.2.5. Cancel·lació de les hipoteques legals	293
 CAPÍTOL 27	
La Hipoteca Mobiliària i la Penyora Sense Desplaçament	295
1. Introducció i caràcters definitoris.....	295
1.1. Els béns susceptibles de gravamen	296
1.2. Només és gravable el ple domini	296
1.3. Els béns gravables són susceptibles de gravàmens successius.....	297
1.4. Els gravàmens estan subjectes a caducitat.....	298
2. La inscripció de la hipoteca mobiliària i de la Penyora Sense Desplaçament	299
2.1. La competència registral	299
2.2. El funcionament del Registre de Béns Mobles	299
3. La hipoteca mobiliària	301

3.1. La hipoteca d'establiments mercantils	301
3.2. La hipoteca d'establiment dedicat a farmàcia	302
3.3. La hipoteca de vehicles	304
3.4. La hipoteca de maquinària	304
3.5. La Hipoteca mobiliària de béns no compresos en la regulació legal	305
4. La Penyora Sense Desplaçament	306
4.1. Naturalesa i caràcters	306
4.2. Els béns susceptibles de penyora sense desplaçament.....	308
4.3. La penyora sobre drets d'origen administratiu. La penyora de llicència de taxi.....	309
4.4. La penyora sobre drets de crèdit	310
5. L'execució de la hipoteca mobiliària i la penyora sense desplaçament	310
6. Breu referència a la hipoteca naval	312
Bibliografia	313

PART VIII

REGISTRE DE LA PROPIETAT	315
--------------------------------	-----

CAPÍTOL 28

El Registre de la propietat de béns immobles	317
1. La Constitució espanyola de 1978 i el Registre de la Propietat espanyol.....	317
2. La Llei hipotecària de 1861 i posteriors reformes	319
3. Concepte, finalitat i característiques del Registre de la Propietat espanyol ..	321
3.1. Concepte i finalitat	321
3.2. Característiques del sistema registral espanyol	322
4. La finca registral	323
4.1. La finca com a base del Registre	323
4.2. El concepte de finca registral	323
4.3. La immatriculació	324
4.4. La doble immatriculació	326
4.5. Descripció de la finca	327
4.6. Alteracions de la finca registral.....	327
4.6.1. Excés de cabuda	327
4.6.2. Declaració d'obra nova	328
4.6.3. Agregació, agrupació, segregació i divisió de finques.....	328
5. L'objecte d'inscripció	328
5.1. L'objecte d'inscripció.....	328

5.2. Situacions jurídiques inscriptibles	329
5.2.1. Drets reals inscriptibles	329
5.2.2. Drets personals inscriptibles.....	330
5.2.3. Resolucions judicials que modifiquen la capacitat de les persones .	331
5.3. Documentació per a l'accés al Registre: «títols formals»	331
6. Els assentaments registrals	332
6.1. Concepte i classes	332
6.2. Formalitats comunes	332
6.3. Assentament de presentació	334
Característiques de l'assentament de presentació	334
Efectes de l'assentament de presentació:.....	335
6.4. Assentament d'inscripció.....	336
Classes d'inscripcions:	336
El titular registral.....	337
6.5. Anotacions preventives	338
Classes d'anotacions preventives.....	340
Efectes de les anotacions preventives en general	340
Extinció de les anotacions preventives	341
6.6. Cancel·lació	341
6.7. Notes marginals.....	342
Classes de notes marginals.....	343
7. Inexactitud registral i rectificació	344
7.1. Concepte i causes	344
7.2. La rectificació	344
Efectes de la rectificació.....	345
8. El procediment registral i el principi de rogació	345
8.1. Concepte i naturalesa del procediment registral	345
8.2. El principi de rogació	347
8.3. El pacte de no inscriure	348
9. El principi de legalitat. Qualificació registral. Recursos	348
9.1. El principi de legalitat i la qualificació registral	348
Característiques de la qualificació:.....	349
9.2. Examen de l'article 18 LH	349
Àmbit	349
Mitjans	351
Termini.....	352
9.3. Efectes de la qualificació	352
9.3.1. Qualificació positiva.....	352

9.3.2. Qualificació negativa	352
Defectes esmenables i inesmenables	353
9.4. Impugnació de la qualificació negativa	353
Recurs governatiu davant la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques	354
10. El principi de prioritat i el rang hipotecari	355
10.1. El principi de prioritat	355
10.2. El rang hipotecari	357
11. El principi de tracte successiu	358
11.1. Concepte	358
11.2. El tracte abreujat	359
11.3. Excepcions al tracte successiu	359
11.3.1. Supòsits que no constitueixen verdaderes excepcions (excepcions aparents)	359
11.3.2. Verdaderes excepcions	360
11.4. Interrupció del tracte	360
12. Efectes de la inscripció	361
12.1. La inscripció i l'adquisició de drets reals sobre béns immobles	361
12.2. El principi de legitimació	362
12.2.1. Concepte	362
12.2.2. Conseqüències del principi de legitimació	363
a) Conseqüències substantives	363
b) Conseqüències processals	364
12.3. El principi de fe pública registral	365
12.3.1. Concepte	365
12.3.2. Requisits	365
12.3.3. Efectes	366
12.3.4. Excepcions a la fe pública	366
12.4. El principi d'inoposabilitat	367
a) Tesi unitària	367
b) Tesi dualista	369
13. La publicitat registral	370
Bibliografia	372
CAPÍTOL 29	
El Registre de la propietat de béns mobles	375
1. Introducció i caràcters definitoris	375
1.1. Els béns inscripibles	376
1.2. Els drets inscripibles	378

2. L'organització territorial del Registre de Béns Mobles i la seva competència. El Registre de Béns Mobles central	378
3. Presentació i inscripció de títols en el Registre de Béns Mobles	380
3.1. La presentació telemàtica	381
3.2. Registre electrònic.....	383
3.3. La prova del domini.....	384
3.4. El termini de despatx	385
3.5. Qualificació i recursos.....	385
4. La publicitat formal	386
5. L'eficàcia del Registre de Béns Mobles	387
5.1. El principi de legitimació	388
5.2. El principi d'inoposabilitat	389
5.3. El principi de rang	389
5.4. El principi de tracte successiu	389
5.5. El principi de fe pública	390
6. L'execució de drets inscrits al Registre de Béns Mobles	391
Bibliografia	391
 ADDENDA FISCAL	
Els impostos de la transmissió de béns	393
Introducció	393
I. TRIBUTACIÓ INDIRECTA	394
1. Impost sobre Transmissions Patrimonials Oneroses i actes jurídics documentats.....	394
1.1. Concepte i naturalesa	394
1.2. Principi de qualificació	394
1.3. Afectació registral.....	396
1.4. Àmbit espacial.....	396
a) Transmissions Patrimonials Oneroses	396
b) Operacions societàries	396
c) Actes Jurídics Documentats	397
2. Transmissions Patrimonials Oneroses	397
2.1. Fet imposable	397
2.2. Subjecte passiu	398
2.3. Base imposable	398
2.4. Regles per supòsits especials	399
3. Operacions Societaries	401
3.1. Operacions subjectes	401

4. Actes Jurídics Documentats	402
4.1. Documents notariais	402
4.2. Subjectes passius.....	402
4.3. Base imposable	402
4.4. Quota tributària	402
5. Disposicions Comuns a les tres modalitats	403
5.1. Beneficis fiscals	403
Operacions financeres exemptes:.....	403
Operacions immobiliàries exemptes:.....	403
Transmissions de títols valors i altres operacions exemptes.....	404
5.2. Comprovació de valors	404
5.2.1. La taxació pericial contradictòria.....	405
5.3. Meritament i prescripció.....	405
5.3.1. Meritament	405
5.3.2. Prescripció.....	406
5.3.3. Gestió i liquidació de l'Impost	406
6. Impost sobre el Valor Afegit	407
6.1. Anàlisi del fet imposable	407
6.2. Supòsits de no subjecció	408
6.3. Exempcions	408
6.4. Operacions immobiliàries	409
6.5. Meritament en les entregues de béns.....	411
6.6. Subjectes passius.....	411
6.7. Repercussió de l'impost (art. 88 LIVA).....	412
6.8. Base imposable	412
6.9. Tipus impositius	413
6.10. Deduccions	413
II. TRIBUTACIÓ DIRECTA	414
7. Comentaris en quant la Tributació Directa derivada de les Operacions Oneroses	414